

Det gyldene A. B. C.
Forfattet udi tvende
Aandelige Viiser,
Den Første begynder saaledes:
Alleene paa Gud sæt Haab og Liid.
Og synges med sin velbekiendte Melodie.
Den Anden begynder saaledes:
Alt hvad du begynder min elskende
Siæl, etc.
Og synges med samme Melodie, som den første.

Efter manges Begjæring til Trykken
befordret.

Tronhiem, Trykt Aar 1770.

1.

Alleene paa GUD sæt Haab og Liid,
Paa Menneskens Hielp byg ey nogen Tiid
GUD er alleene trofast og huld,
Af Utroskab er all Verden fuld.

2.

Bevar din Ære, jeg siger dig sandt
Thi Æren er dit høyeste Pant:
Det er vel ringe du dig forseer,
Din Ære er borte, du haver ey fleer.

3.

Claf du ey gierne, men heller hør til
Om nogen er hos som klaffe vil:
Hav Tand for Tunge er ingen Last,

Med Claffen har manges sin Lykke bortkast.

4.

Din Overmand agt som han er værd:
Holt dig slev ringe mod Leeg og Lærd:
Den mindre formaar, du ikke foragt,
Ond Ende tager gierne Hoffart og Pragt.

5.

Er dig til falden stor Riigdom,
Hofmode dig ey, men tænk dig om;
Thi Riigdom er et Laan af GUd,
Du maa giøre Regnskab, naar dig sendes Bud.

6.

Fromhed og Dyd med Ære og Tugt,
Langt bedre end Guld dig pryder smukt:
Naar Guld forsvinder, veedst ey hvorhen,
Saa bliver Fromhed og Dyd igien.

7.

GUds Arme betænk, naar du lider vel,
Saa kand dig hendes det samme Skiel:
Om GUd, som haver din Lykke hos sig,
Vil den forvende dine Børn eller dig.

8.

Haver nogen beviist dig Ære og Got,
Om du det glemmer, det er dig en Spot:
End finges det hos Gammel og Ung,
At Takke-løs Gierning er altid tung.

9.

I din Ungdom beflitte du dig
I Arbeyd og Lærdom idelig,
Naar du bliver gammel, Det gielder dig smugt,
At Ungdoms Plante er Alderdoms Frugt.

10.

Kiend ey for Venner alle og hver
Sig rømme i Ord at have dig kiær;
Thi mangen i Tale er sød og rund,
Og kommer dog ey af Hiertens Grund.

11.

Lykke og Ulykke om dig kommer paa,
Dit Sind du stadig regiere saa,
At dig ey bevæger Fald eller Fig,
Thi Enden er aldrig Begyndelsen lig.

12.

Med Vrede din Sag du aldrig bestil,
God Fremgang det ey have vil,
Og mangen bedriver i Vrede og Hast,
Det hannem dog siden fortyder fast.

13.

Naar nogen dig lærer det du ey kand
Blues ey derved, thi hos ver Mand
Holdes den I Ære, som noget got veed,
Hvo intet kand, er hver Mand leed.

14.

Om nogen Klagemaal for dig før,

Besinde dig og den anden Part hør,
Saa kand du skionne og dømme vel
Hvilken som helst følger Ræt og Skiel.

15.

Pragt og Hoffart du fare lad,
Det haver saa mangen fordærvet og skad:
At fare som før lad være din Sæd,
Hvo høyt vil klyve, falder ofte ned.

16.

Qvide og Angest vær mangen hos sig,
Om du det seer, ey fryd du dig:
Paa Byrde om nogen vil legge Steen,
Det bliver ham selv omsider til Meen.

17.

Roes dig ey selv om du noget gjør,
Som løsligt er og roses bør;
Thi Dyd haver dog sin Lof hos sig,
Men Selfroes stinker hos Fattig og Riig.

18.

See dig vel for, sky det Selskab,
Som du kand snart forføres af;
Holt dig til dem som ærlig er,
Et ærligt Navn du selver bær.

19.

Tragt aldrig efter en andes Velfart,
Thi Lykken kand sig omvende vel snart,
Og den som er vel høyt paa Spil

Maa tit give tabt, og selv sætte til.

20.

Vrede og Vold med Trætte og Kiv,
Til Rigdom at samle du aldrig bedriv:
Det med Synd kommer, med Sorrig bortgaaer,
Rætferdigt Gods uden Fare bestaaer.

21.

Wenlig i din Omgængelse dig holt,
Det er ikke smukt at være for stolt:
Og aldrig agtes en for den han er,
Om han sig selv monn' have for kiær.

22. Xerxes forlod sig paa sin Magt,
Hvor over han kom i stor Foragt:
Han havde fanget Seyer visselig,
Havde han for alt haft GUD med sig.

23.

Ydermeere og det besyndelig lær,
GUD over alting du elske og ær:
Og mod din Næste i Levnet betee,
Det som du vilde dig selv skulde skee.

24.

Zire og pryde skal dig da GUD,
Naar du saa lever efter hans Bud,
Og standelig troer paa JESUM CHRIST,
Med Ærens Krone i Himmerig vist.

Den Anden:

1.

Alt hvad du begynder mine elskende Siæl,
Frygt HERren for alting saa gaaer det dig vel,
Og sætter du nogen Tid Kiød til din Arm,
Det bliver dig selv omsider til Harm.

2.

Bebreyd ey din Broder om han sig forseer,
Betænk at du selver er skabt udaf Leer,
Hvi vilt du derfor en anden belee?
Du veed ey hvad dig eller dine kan skee.

3.

Companer og allehaand ryggesløs Pak,
Om du dennem elsker, da tien du Utak;
Thi hvo sig beblander med Makt eller Draf,
Han ædes af Svin før han veed deraf.

4.

Drik aldrig drukken af Øll eller Viin,
Thi saadant aarsager dig snarlig Ruin,
Hvor finder man Armod, hvor finder man Vee,
Hos Drankere findes alt saadan at skee.

5.

Elsk GUD og din Næste, men HERren dog mest,
Blandt Christelig Dyder er Kiærlighed best,
De svigefuld Hierter det aldrig vel gaaer,
Thi Falskhed sin Herre paa Halsen dog slaaer.

6.

Fordeel ey din Broder i Kiøb eller Sal,
Ulovlig Handtering ey lykkes vel skal,
Hvo Rigdom sig samler af fremmed Mands Sveed,
Den Arv kommer neppe til tredie Leed.

7.

Giv gierne den Arme som staaer for din Dør,
GUd elsker den som Barmhertighed giør,
En Skilling som gives i JESu Navn ud,
Den settes på Rente Ti dobbelt hos GUd.

8.

Holt Venskab med alle, Gemeenskab med faa,
Der ere ey alle man lide kan paa,
Thi mangel i Tale belover sig tryg,
Mens naar det paagierlder, da vendes dig Ryg.

9.

I hvad du belover, det løste staa fast,
Gak ey fra dit Løfte, det er dig en Last,
Thi hvo der ey holder sin Ord og Afskeed,
Hans herlig' Navns Rygte forkleines derved.

10.

Kast ingen for Næse sin Legems Skavank,
Betænk at os alle her Synden giort krank,
Hver drage sit Kors med Taalmodighed saa,
Som GUd og Naturen har lagt hannem paa.

11.

Lad Gierighed ikke betage din Aand,
See hvor til skal Penge i Nidingens Haand,

Forbandet saa er og hvert Menneske slæt,
Som nender ey selver at æde sig mæt.

12.

Misund ey din Broder, Naar som du forstaaer
At Lykken den hannem i Hænderne gaaer!
Hvi vilt du see tvert for HERren er god,
Du gjør dig selv daarlig med Avind imod.

13.

Naar nogen som er af vanvittig Forstand,
Tak GUD som har skabt dig langt viiser end hand,
GUDs Domme ere u-randsagelig' slet,
Hvad han har giort kroget, ey gøres kand ret.

14.

Om GUD dig meddeeler stor Riigdom og Gods,
Lad ikke Begierlighed være der hos,
Betænk at du nøgen til Verden hid kom
og bort skal du nøgen, naar Tiden er om.

15.

Paakommer din Broder et Fald eller Saar,
Rek du hannem Haanden, om du det formaar,
Den Maade du maaler med ud til din Ven,
Den samme skal dig og tilmaales igien.

16 .

Qvæl dig ikke selv med formegen Omhu,
GUD haver ugivet saa meget endnu,
som han haver givet, vær du derfor glad,
Den som har skabt Munden han skikker vel Mad.

17.

Roes ikke din egne Velgierninger ud,
Du giør dig dermed ey retfærdig for GUd,
Lad venstre ey vide hvad høyre Haand giør,
Du giør som en ærlig Mand sømmer og bør.

18.

Sæt aldrig din Tillid til Førsternes Gunst,
Thi Menneskens Anslag de blive omsonst,
Naar Døden kommer, tager Førsterne hen,
Hvor vilt du da finde din GUds Hielp igien.

19.

Tael intet med mindre du veedst det er sandt,
Det er ikke faurt at fare med Tandt;
Thi hvo der findes med Løgn at omgaae,
Hans Ord kand aldrig meer til Troen bestaae.

20.

Vær altid forsiktig og klog i din Sag,
Jeg siger dig Verden er fuld av Bedrag,
Og efter at Tiden sig vanskelig teer,
Saa er det fornødent at man sig omseer.

21.

Xantippe Vanart lad ey spørges om dig,
Hun førte mod Mændene Rebellions-Krig,
See Satan som løber forbister og vild,
Giv hannem ey Lov at oplade sin Ild.

22.

Ynk ikke den Unge, leg Riis paa hans Liv,
Bøy Greenen i Tide før han bliver stiv,
Den ellers dig visselig Hierte-Sorg gjør,
Hvo Aveløs Lever, Han Æreløs døer.

23.

Zebaoth GUD Fader og Gudernes GUD,
Forfremme dem alle som elske dit Bud
Og alle som ere forførte derhen,
O HERre før dennem paa ret Vey igien.

24.

Ævindeligen varer O HERre! din Aar,
Du est og den samme som er og som var,
Og naar vores Jordiske Huus falder ned,
Saa giv os et andet uden Hænder bereed.